

Nicci French

Medeplichtig

Vertaald uit het Engels
door Irving Pardoën

Ambo|Anthos
Amsterdam

ERNA

Ik draaide me om en keek of de deur van het appartement goed dicht was. Hij was dicht. Dat was niet afdoende. Stel dat er ineens iemand kwam. Stel dat hij een sleutel had. Ik trok mijn mouw naar beneden zodat een directe aanraking achterwege bleef, en moeizaam pakte ik door de stof heen de grendel vast en schoof die zo stilletjes mogelijk dicht. De lampen brandden allemaal, maar de gordijnen waren nog halfopen. Ik schuifelde langs de muur totdat ik bij het raam kwam, keek naar buiten of er in het donker beneden op straat niet iemand stond en deed de gordijnen dicht. Beginnend bij de deur keek ik de kamer rond en liet mijn blik zonder emotie, als het objectief van een camera, van voorwerp naar voorwerp gaan. Aan de muur hing een ingelijste foto. Ik had er eigenlijk niet eerder naar gekeken. Nu zag ik dat het er een was van een zwerm vage oranje vlinders. Op het tafeltje stond een telefoon – stel dat die zou gaan – en een schaal met een kleine sleutelbos erin. Van wie waren die sleutels? Van hem waarschijnlijk. Daar moest ik over nadenken. Er stond een bruine suède luie stoel met een gitaarkoffer ertegenaan. Op de vloer ernaast lag de gitaar zelf, doormidden geslagen en met de snaren los tussen het versplinterde hout. Ik wendde mijn blik af, naar de tv, die ik nooit aan had zien staan, en naar de grote, gestreepte bank waarop we hadden... Nee, niet doen. Niet aan terugdenken. Mijn sjaal hing over een armleuning, waar ik hem een paar dagen tevoren had laten liggen. Ik pakte de sjaal en sloeg hem om mijn hals, waar ik de blauwe plek nog als een nare herinnering voelde kloppen.

Er stond een boekenkast. De boeken, waarvan er enkele ver-

spread over de vloer lagen, waren allemaal van Liza – over kunst, design en een paar over reizen. Liza was ver weg, duizenden kilometers ver weg. Op enkele planken stond een aantal spulletjes en curiosa, beeldjes en aardewerk. Een piepkleine koperen boeddha, een groen flesje met een zilveren stop. Liza nam ze altijd mee van haar reizen. Langs de muur aan de andere kant stond een laag dressoir met daarop een ministereo-installatie en een nog geen halfvol cd-rek van ijzerdraad. Die cd's waren ook van Liza – allemaal op een na. Ik liep erheen en voorzichtig, met mijn vingers als een pincet, pakte ik de cd van Hank Williams die ik de week ervoor had meegenomen ertussenuit. Ik opende het doosje. Het was leeg. Weer met mijn mouw over mijn vingers drukte ik op het knopje van de cd-speler zodat de slede naar buiten kwam. Daar lag hij. Ik stak mijn pink in het gaatje, haalde hem eruit en legde hem weer in zijn doosje, dat ik boven op de installatie legde. Ik moest een plastic tas hebben.

Tegen de rechtermuur stond een grenenhouten tafel die Liza gebruikte om aan te werken. De post die bezorgd was in de weken dat ze weg was, lag niet meer op een stapel, maar slordig verspreid over de tafel, en er lagen ook een paar brieven op het vloerkleed. Op de tafel stond ook een zilverkleurige laptop, dichtgeklapt en met de voedingskabel netjes opgerold erbovenop, en verder een grappige schildpad van groen plastic om pennen in te leggen en een blikje met paperclips en elastiekjes. De stoel die er doorgaans voor stond was omgevallen. Daarnaast lag een vaas, en de rode tulpen die erin hadden gestaan hadden zich samen met het water verspreid over het vloerkleed, dat daardoor niet meer die lichte kleur van gerst had maar een donkerder piskleur.

Daarnaast lag het lijk, met het gezicht naar beneden op het kleed en de armen gespreid. Vooral aan de armen kon je zien dat hij dood was, meer nog dan aan de donkere vlek die zich onder zijn hoofd uitspreidde – erg donker, eerder zwart dan rood. Ik dacht aan zijn open ogen, starend naar het ruwe kleed, en aan zijn mond, scheefgetrokken tegen de wol. Ik keek naar zijn handen, die hij had uitgestoken alsof hij iets probeerde te pakken.

ERVOOR

Die handen. Toen ik ze voor het eerst op mijn gezicht voelde, toen hij ze langs mijn neken en door mijn haar liet gaan, voelden ze zachter aan dan ik had verwacht. Aardiger. Het voelde bijna alsof een blinde mijn lichaam verkende door het aan te raken. Toen hij zijn vingers langs mijn blote ruggengraat liet gaan, had ik het gevoel bespeeld te worden, alsof hij door mijn wervels als toetsen in te drukken bas-tonen aan me wist te ontlokken die ik niet kende en door aan me te plukken me zo'n genot verschaften dat het bijna pijn deed.

ERNA

Ik kon me niet bedwingen, knielde even bij hem neer, stak een vinger in zijn licht gekromde hand, die nog warm en zacht aanvoelde, en liet die daar even in rusten. Ondanks alles was hij een tijdje de mijne geweest. Hij had naar me gekeken alsof ik de mooiste vrouw ter wereld was, zijn allerliefste, en ik had hem getroost. Dat verschilt niet veel van liefde.

Toen stond ik weer op, liep de kamer door en ging van alles na zonder te weten wát ik nou precies wilde nagaan. Ik trok de tafel-lade open, hurkte neer en keek onder de bank, en ik haalde de kussens van de luie stoel. Mijn leren schoudertas—de bruine met al die krassen erop die ik als schoolmeisje al had gebruikt en die ik opnieuw gebruikte nu ik als lerares weer naar school ging—die moest hier toch zijn. Ik wist zeker dat ik hem hier had achtergelaten, hier aan de armleuning van deze stoel, met de schouderriem los.

Ik liep naar de keuken, zachtjes en voetje voor voetje zodat ik geen geluid maakte. Het was daar de gebruikelijke rommel van niet afgewassen kopjes en borden, kruimels op tafel, een kwak koffiedik op de kookplaat, een aangebroken pak koekjes. Ik bleef doodstil staan. Er was iets vreemds aan de hand, iets onlogisch. Ik deed een kastje open en keek erin. Ik trok alle laden open, en elke keer kromp ik ineen bij het gepiep en gekraak, en het gerammel van bestek. Waar was mijn schort, het schort dat ik nog maar een paar dagen geleden hiernaartoe had meegenomen omdat ik eens

een keer een bloesje aanhad waarop ik liever geen vlekken wilde hebben? Waar was mijn lievelingskookboek – mijn enige, trouwens – waarin mijn naam binnenin op het schutblad stond? ‘Voor Bonnie, liefs, mama.’ Even bleef ik doodstil staan, in de war en met een onheilspellende pijn in mijn borst. De kraan drupte langzaam. Buiten hoorde ik de wind zachtjes door de bomen aan de achterkant ruisen, op de doorgaande weg dreunde het verkeer, en ik voelde de vloer schudden toen er een vrachtwagen voorbijreed.

Op mijn tenen liep ik naar de slaapkamer. De gordijnen waren dicht en het bed was niet opgemaakt. Alsof hij er nog in lag – ik kon bijna de vorm van zijn lichaam onderscheiden, van onze lichamen. Achter de deur lag een hoopje kleren die gewassen moesten worden. Ik zag mijn bloesje er niet bij liggen, het bloesje dat hij me van het lijf had gerukt en opzij had gegooid, hoewel ik me wel herinnerde waar het had gelegen. Ik dacht aan de manier waarop hij naar me had gekeken, een blik die me het gevoel had gegeven dat ik mijn naaktheid wilde bedekken. Ik zag mijn oude T-shirt en flanellen shorts niet, de kleren die ik ’s nachts draag als het niet al te warm is. Ik trok alle laden van het ladekastje open. Er lag nog wat van Liza in, de kleren die ze niet mee had willen nemen, en ook nog wat kleren van hem. Maar niet van mij, en ook hier was mijn schoudertas niet. Ik ging op het bed zitten, en toen ik mijn ogen even dichtdeed, was het net alsof ik hem in het donker naast me voelde zitten. Zou ik hier nu voor altijd mee moeten leven, of zou het gaandeweg minder worden en ophouden?

Er stond maar één tandenborstel in de badkamer. De mijne. Ik pakte hem. De zijne was weg. Mijn deodorant was weg, de zijne stond er wel. Mijn scheermesje was weg, het zijne lag er wel. Mijn potje bodylotion was weg. In het spiegeltje boven de wasbak bekeek ik mezelf. Donkere ogen in een smal, wit gezicht. Droge lippen. Een opbloeiende blauwe plek in mijn hals, half verscholen onder mijn bloesje. Ik liep terug naar de huiskamer. Het was net alsof het lijk groter was dan daarnet, doder leek het wel. Hoe snel koelt een lijk af? Hoe snel wordt het bloed stroperig? Als ik hem nu weer zou aanraken, zou hij dan stijf aanvoelen, echt als een lijk, niet meer als een mens? In mijn ooghoeken zag ik zijn hand bewe-

gen, en ik moest mezelf dwingen ernaar te blijven kijken om mezelf ervan te overtuigen dat dit onmogelijk was.

Ik stond ergens op, en toen ik naar beneden keek, zag ik dat het de uitnodiging voor de bruiloft was. Ik bukte me en raapte hem op, vouwde hem dubbel en toen nog een keer, en stopte hem toen tegelijk met de tandenborstel die ik nog in mijn hand had in de zak van mijn spijkerbroek.

ERVOOR

‘Proost.’ Ik hief mijn glas koude witte wijn en klonk met de anderen. ‘Op de vakantie.’

‘Liza en ik hebben geen vakantie, dat weet je, hè?’ zei Daniëlle. ‘Alleen in het onderwijs krijg je zes hele weken.’

‘Alleen in het onderwijs verdien je zes hele weken. Op de zomer dan!’

Ik nam een slokje en leunde genietend achterover. Het was avond, maar het was nog zacht en warm. Ik had de zomer nodig – het late opstaan, de warme dagen met het vele licht, even geen klassen vol tieners met hun gekras op de viool of gejengel op de blokfluit, niet meer elke dag die lerarenkamer, waar we niet meer mogen roken en dan maar te veel koffie drinken, niet elke avond nakijken en voorbereiden en mijn leven op orde brengen, niet steeds weer zo’n vel papier voor je neus en alsmaar die ellendige rekeningen.

‘Wat ga je doen met die zee van tijd?’

‘Slapen. Naar de bioscoop. Chocola eten. Wat aan mijn conditie doen. Zwemmen. Wat vaker mijn vrienden zien. Eindelijk eens mijn appartement opknappen.’

Een paar maanden geleden was ik verhuisd van een driekamerwoning waar ik veel van had gehouden naar een van die wat kleinere, donkere, smoezelige tweekamerwoningen zoals je die in Camden Town veel hebt, met dunne muren, afbladderende kozijnen, een lekkende koelkast en een sputterende radiator die alleen warm wordt wanneer hij daar zin in heeft. Ik had mezelften doel gesteld de boel op te knappen. Ik fantaseerde erover dat ik fraaie meubelstukken zou weten te vinden in afvalcontainers, waaraan ik met behulp

van de witkwest wonderen zou verrichten, maar ik realiseerde me dat ik eerst vele lagen verf en behang zou moeten afkrabben, de vaste vloerbedekking zou moeten lostornen en mijn toch al overwerkte vrienden zou moeten proberen over te halen om eens naar de elektriciteit te kijken en na te gaan waar die onheilspellende, steeds groter wordende bruine vlek op het plafond vandaan kwam.

‘Dus ik blijf dit jaar thuis,’ zei ik. Ik keek Daniëlle aan. ‘Ik neem aan dat jij na de bruiloft weggaat.’

‘Op huwelijksreis naar Italië,’ zei ze, en ze lachte triomfantelijk. Ik voelde de ergernis in me opwellen. Daniëlle dacht kennelijk dat ze door haar aanstaande huwelijk in ethisch opzicht op een hoger plan stond dan Liza en ik. We hadden samen gestudeerd en waren, net als iedereen in het studentenwereldje, gepokt en gemazeld in kwesties van liefdesverdriet en andere ellende. Zo waren we volwassen geworden, maar zij gedroeg zich nu alsof ze een voorsprong op ons nam in een wedstrijd waarvan we niet eens wisten dat we eraan deelnamen. Ze keek met een mengeling van arrogantie en medelijden op ons neer, dat wil zeggen op Liza, het drankzuchtige feestbeest met de hese stem, en mijzelf, de lerares zonder borsten met het geblondeerde haar, die een hele ris mislukte relaties achter de rug had. Ze zag er tegenwoordig zelfs anders uit. Ze had haar vaalblonde haar vakkundig in laagjes laten knippen en restylen, haar nagels waren parelmoerachtig roze gelakt (waardoor die ene diamant des te beter uitkwam), ze droeg een lichte zomerjurk en zag er mooi en in het geheel niet bedreigend uit, alsof ze haar seksualiteit had weten in te tomen om te kunnen schitteren als het lieve, blozende bruidje. Ik verwachtte eigenlijk min of meer dat ze mijn hand zou pakken en tegen me zou zeggen dat ik me geen zorgen moest maken, dat mijn tijd nog wel kwam.

‘12 september is het, hè?’ Liza schonk zichzelf nog een groot glas wijn in en nam een forse teug, waarna ze waarderend met haar lippen smakte. Ik bekeek haar met genegenheid – een van de knopen van haar strakke bloesje was opengesprongen en haar weelderige kastanjebruine haar viel warrig over haar blozende gezicht. ‘We moeten er eens over nadenken wat we je als huwelijkscadeau zullen geven. Iets bijzonders.’

‘Ik wil maar één ding van jullie allebei,’ zei Daniëlle, terwijl ze zich

vooroverboog, zodat ik zweetdruppeltjes op haar bovenlip zag. Even dacht ik dat ze een huwelijkslijst had opgesteld en dat ik verantwoordelijk zou zijn voor een elektrische waterkoker of een halve zilveren theelepels of iets dergelijks. 'Ik wil dat jullie op de bruiloft spelen.'

'Hè?' Liza en ik reageerden tegelijkertijd, met dezelfde toon van ongeloof en ontzetting in onze stem.

'Ik wilde het jullie steeds al zo graag vragen. Dat zou voor mij zoveel betekenen. En voor Jed ook.'

'Muziek maken, bedoel je?' zei ik dommig.

'Ik ben nooit vergeten hoe je op die benefietavond op de universiteit speelde. Fantastisch. Daar moest ik toen van huilen. Het was een van de mooiste avonden van mijn leven.'

'Nou, voor mij niet,' zei ik, en dat was zwak uitgedrukt. 'Maar hoe dan ook, Daniëlle, we hebben niet meer samen gespeeld sinds... nou, waarschijnlijk niet meer sinds die avond.'

'Zéker niet meer sinds die avond,' zei Liza, en ze snoof. Zij was toen de zangeres geweest, en toen al, een decennium geleden, had ze hees geklonken van het roken. Ik kon me niet voorstellen hoe haar stem nu zou klinken, waarschijnlijk zoals die van een kraai met takjes in zijn bek of iets dergelijks. 'Van de helft van de mensen weet ik niet waar ze gebleven zijn.'

'En ik wil het niet weten ook,' voegde ik eraan toe.

'Ray zit in Australië.'

'Jullie kunnen best nog een keer afspreken,' zei Daniëlle. 'Voor deze ene keer. Dat zou toch leuk zijn. Nostalgisch.'

'Nou, dat weet ik niet, hoor.'

'Doen jullie het voor mij?' vroeg ze allercharmantst. Ze begreep blijkbaar niet dat we er niet over peinsden om op haar bruiloft te spelen. 'Tenslotte trouw je maar één keer.'

'Het kan echt niet,' zei Liza opgewekt. Ze gebaarde heftig met haar handen. 'Ik heb mijn sabbatical, mij zien jullie voorlopig niet. Ik ga vier hele weken naar Thailand en Vietnam. Ik ben pas een paar dagen voor je trouwen terug. Dus ook al zouden we de anderen kunnen overhalen, wat niet het geval is, dan nog zou ik er niet zijn om te repeteren. De meesten trouwens niet. Tenslotte is het zomer.'

'O,' zei Daniëlle. Ze zag eruit alsof ze zo in huilen kon uitbarsten

nu haar mooie plannetje in het water dreigde te vallen. Maar toen leefde ze op, en met haar kin op haar handen keek ze mij aan. 'Maar jij bent hier wel, Bonnie. De hele zomer. Je bent je appartement aan het opknappen.'

Ik weet niet hoe het kwam dat ik ja zei, terwijl ik eigenlijk had willen zeggen: nee, nee, nee, in geen geval. Ik weet niet hoe het kwam dat ik me het heerlijke vooruitzicht van zes weken lanterfanten met tussendoor wat opknapwerk liet ontfutselen. Maar ik heb het laten gebeuren, dwaas die ik ben.

ERNA

Ik wist niet wat ik moest doen, maar hoewel ik heel goed begreep dat ik moest opschieten, dat elke seconde zou kunnen tellen, bleef ik midden in de kamer staan zonder te kijken naar de plek waar hij met zijn gezicht in zijn eigen bloed lag. Ik probeerde na te denken, maar in plaats van gedachten waren er slechts leemten in mijn hoofd. Op een gegeven moment was ik zover dat ik de straat op wilde gaan om de avondlucht in te ademen; ik had mijn hand al op de grendel, maar veranderde toen van gedachten. Ik veegde de grendel af met mijn mouw en wreef er nog eens extra over, in de overtuiging dat ik daarmee de kringen van mijn vingerafdrukken zou laten verdwijnen. Ik kon nu niet weggaan. Ik moest van alles doen. Er was werk aan de winkel. Ik slikte moeizaam en ademde zo diep in en uit als ik kon. Het ging moeizaam. Mijn adem stakte in mijn keel, zodat ik even dacht dat ik zou stikken. Ik stelde me voor hoe ik op de grond zou vallen en naast hem terecht zou komen, met mijn ogen gericht op de kwastjes van het vloerkleed en mijn hand op de zijne.

Ik pakte een plastic tas uit het gootsteenkastje en stopte er mijn sjaal, de cd en de uitnodiging voor de bruiloft in. Ik begon in de slaapkamer, waar de meeste van zijn spullen lagen. Ik moest dit grondig doen. Het kwam er nu op aan. In de la van het nachtkastje vond ik zijn paspoort en een pakje condooms. Ik pakte ze allebei en stopte ze in de tas. Wat nog meer? Ik liep de badkamer in en pakte zijn scheermes, zijn deodorant en zijn lege toilettasje. Zijn

jasje hing over de rugleuning van een stoel in de huiskamer. Ik ging zijn zakken na en haalde zijn portefeuille eruit. Ik keek wat erin zat – een creditcard, een klantenpas, een flodderig rijbewijs, een briefje van twintig pond (dat hij van mij geleend had), een fotootje van een vrouw die ik niet kende en een pasfoto van hemzelf. De glans in zijn ogen, zijn plotselinge glimlach, zijn handen op mijn lichaam – zelfs nu, nu hij daar dood op de vloer lag, tintelde mijn huid bij de herinnering daaraan. Ik gooide de portefeuille in de plastic tas. En verder? Hij had maar zo weinig bezeten. ‘Jou,’ hoorde ik hem zeggen, net zo duidelijk alsof hij naast me stond. ‘Jou heb ik bezeten, Bonnie.’ Ik kreeg het warm en koud tegelijk, ik had kippenvel en het zweet stond op mijn voorhoofd alsof ik moest overgeven. Ik drukte mijn vingers tegen mijn slapen om het bonzen te onderdrukken.

Terwijl ik daar zo stond hoorde ik de telefoon gaan – niet de vaste telefoon en niet mijn mobiel, want die had ik immers uitgezet. Dat was ik dus vergeten: zijn mobiele telefoon. Ik wist waar ik die zou kunnen vinden, en de gedempt klinkende ringtone bevestigde het. Ik wachtte totdat het geluid ophield en dwong mezelf toen weer naar het lijk te gaan. Ik dwong mezelf ernaast neer te hurken, en met mijn ogen halfdicht stak ik mijn hand onder zijn lichaam en tastte naar het rechthoekige voorwerp. Ik wurmde mijn vingers in zijn zak en haalde de telefoon eruit. Maar ik deed hem niet in de tas. Zonder te kijken wie er had opgebeld zette ik hem uit en stopte hem in mijn zak.

Ik keek naar hem. Naar het lijk, dat daar zo breeduit op de vloer lag. En nu? Want ik besepte dat ik dit niet alleen af kon.

ERVOOR

Een klas tieners in toom houden lijkt een beetje op het dirigeren van een orkest, behalve dat dit orkest een soort ongetemd, mensenverslindend beest is. Zo’n beest dat ruikt hoe bang je bent, dat de vrees in je ogen ziet en aan je hijgende manier van ademen en je versnelde hartslag merkt hoe angstig je bent. En dat je dan te grazen neemt. Maar het maakt je niet meteen af. Het gaat te werk als een

krokodil of een haai, die je beetpakt en dan een poosje met je speelt. Ik heb hier wel leraren gekend met een dikke huid en in het bezit van alle kwalificaties, die vol vertrouwen aan hun taak begonnen waren, maar die zich, als er eens een kleinigheid was misgegaan, huilend in de toiletruimte terugtrokken. Maar als het echt uit de hand liep, zat er maar één ding op: mevrouw Hurst erbij halen.

Mevrouw Hurst was Sonia, mijn beste vriendin op school, en misschien wel überhaupt mijn beste vriendin. We kenden elkaar nog niet zo lang, maar hadden het vanaf het moment dat we op de eerste dag van het schooljaar op het lerarentoilet kennismaakten uitstekend samen kunnen vinden. Ze was van nature open en extravert – hoewel sommige collega's vonden dat ze zich afzijdig hield – en ik beschouwde de oprechte vriendschap die ze voor mij toonde als een geschenk. Ze had lang, donker haar en was groter dan ik, langer en indrukwekkender zeg maar, maar het gezag dat ze bezat had, voor zover ik kon nagaan, niets te maken met haar fysieke voorkomen. Ik had haar niet echt in actie gezien, want in mijn lessen maken de leerlingen er geen puinhoop van. Dat kan ook eigenlijk nauwelijks. Roepen, zingen, dansen en door het lokaal lopen hoort er in mijn les juist bij. Dat er bij haar in de klas orde heerste kwam niet doordat ze zo streng was en helemaal niet doordat ze met straf zou dreigen, hoewel je wel het gevoel kreeg dat er niet veel van je over zou blijven als ze eenmaal een gevoel van minachting voor je had. Ze had het gewoon in de vingers. Ze gaf scheikunde, maar net zo goed als je er niet aan twijfelde dat als ze twee chemische verbindingen mengde, de school geen gevaar liep de lucht in te vliegen, ging je er ook van uit dat ze een auto kon repareren, een splinter uit je vinger kon trekken of een vlinderdasje kon strikken, en het was overduidelijk dat ze wist hoe ze dat allermerkwaardigste organisme, een lokaal met tieners tjokvol hormonen, moest beïnvloeden. Vlak voor het einde van het schooljaar had ze gesolliciteerd naar de baan van conrector, en hoewel ze wat jong was voor de positie, was ik ervan overtuigd dat het haar goed af zou gaan: met Sonia in de buurt voelde je je meer op je gemak.

Zij leek dus de voor de hand liggende persoon om een beroep op te doen. Ze had viool gespeeld in het schoolorkest – niet al te best, maar zingen kon ze wel. Ze had een goed oor voor muziek en bezat

een voor ons doel geschikte, wat omfloerste stem. Ze was niet wat doorgaans knap wordt genoemd, maar ze had iets wat nog beter was. Ze had een bepaalde uitstraling; als je met haar in één ruimte was, wilde je naar haar kijken, en als je contact met haar had, wilde je haar plezieren. Ze was leuk om naar te kijken, ze had zelfvertrouwen zonder arrogant te zijn, en als ze voor de klas kon staan, kon ze ook op een bruiloft een paar oude countrynummers zingen.

Ik wist haar onder valse voorwendselen naar mijn appartement te lokken. Ik gaf haar chips en witte wijn en ik vroeg haar in verband met mijn voorgenomen opknapbeurt om advies over kleurcombinaties en de verdeling van lichtpunten. Ze wist natuurlijk precies hoe alles moest, veel beter dan ik. Langs mijn neus weg informeerde ik of ze die zomer nog wegging. Dat bleek niet het geval; ze had er geen geld voor. Ik haalde diep adem.

‘Nee,’ zei ze. ‘Geen sprake van.’

Ik vulde haar glas bij.

‘Eigenlijk heb je er wel zin in, hè?’ zei ik.

‘Het idee is volkomen belachelijk.’

‘Zie je het niet voor je: hoe je daar net als Nina Simone of Patsy Cline voor de muzikanten staat?’

‘Welke muzikanten?’

Ja, dacht ik, ze gaat het doen.

‘Tot nu toe alleen ik,’ zei ik. ‘Ik bedoel: de rest is nog niet zeker.’ Ik voelde me verplicht erbij te zeggen: ‘De eerste twee aan wie ik het vroeg zeiden meteen nee.’

‘Wie zaten er destijds nog meer in die band? Mensen die ik ken?’

‘Amos, natuurlijk. Zo hebben we elkaar ontmoet.’

‘Amos?’ Verbeelde ik het me, of kreeg Sonia een kleur? Ik keek weg, want ik wilde het niet zien, wilde geen bevestiging van die verdenking die nu al enkele weken bij mij groeide – dat ze iets in hem zag. Waarom werd ik daar zo paniekerig van? Tenslotte waren ze allebei vrij en werd er niemand bedrogen. Ik vond het een vervelend idee dat ik los wilde zijn van Amos en er toch nog prijs op stelde dat hij naar me zou verlangen. Toen ze doorging, kon ik horen dat ze ontspannen wilde overkomen. ‘Doet hij nu ook mee?’

Ik aarzelde.

‘Ik heb het hem niet gevraagd. Nog niet althans.’

‘Wordt dat niet lastig?’

‘Waarom zou het? We zijn tenslotte in goede harmonie uit elkaar gegaan.’

Sonia glimlachte naar me. Het moeilijke moment was duidelijk voorbij. ‘Uit elkaar gaan doe je nooit in goede harmonie,’ zei ze. ‘Het is een ramp, of het is voor de een makkelijk maar voor de ander niet. Als je allebei vindt dat het harmonieus gaat, had je er allebei toch al niet echt zin meer in.’

Ik nam een slokje – een groot slokje – wijn en voelde hoe die mijn tandvlees prikkelde. Als ik aan Amos dacht, voelde ik een vertrouwde steek in mijn borst – geen pijn, maar een herinnering aan een pijn die zich in mijn botten had genesteld en deel was gaan uitmaken van mijn identiteit.

‘Och,’ zei ik luchtig. ‘Al zijn we uit elkaar, we zijn er wel min of meer in geslaagd vrienden te blijven.’ Al onze torenhoge verwachtingen en grootse plannen voor de toekomst waren niet in een finale uitbarsting uit elkaar gespat, maar langzaam verschrompeld en uiteindelijk een zachte dood gestorven, waardoor het een langgerekt proces van verdriet en teleurstelling was geweest. Voor mij althans wel. Maandenlang hadden we allebei geweten – maar niet aan onszelf kunnen bekennen – dat de onderneming die we samen waren begonnen was doodgelopen en dat onze wegen zouden scheiden. In sommige opzichten zou ik eigenlijk liever hebben gehad dat er in één klap een einde aan gekomen was – de ramp waar Sonia het over had – in plaats van hulpeloos en verdrietig toe te zien hoe de relatie langzaam verpieterde en mislukte, zoals het bij ons was gegaan.

‘Wie heeft het uiteindelijk uitgemaakt?’

‘Zo ging het niet.’

‘Iemand moet het toch gezegd hebben.’

‘Dat zal ik wel geweest zijn. Maar alleen omdat hij er de moed niet voor had.’

‘Was hij er erg door van slag?’

‘Weet ik niet. Ik weet wel dat ik van slag was, maar dat wist je al. Je hebt het deels meegemaakt.’

‘Ja,’ zei Sonia. ‘Trieste avonden, met veel drank.’ We glimlachten

quasizielig naar elkaar. Het leek al lang geleden; in elk geval zo lang dat Sonia zich kennelijk vrij voelde om mijn plaats in te nemen. Ik huiverde even.

‘Jullie hebben me er doorheen gesleept. Jij en Sally.’

‘En de whisky.’ Sentimentaliteit moest van Sonia altijd doorbroken worden.

‘En de whisky, dat is waar. Whisky, bier, koffie, muziek... En nu we het er toch over hebben...’

‘Zal Amos wel samen met jou willen spelen?’

‘Ik heb het hem niet gevraagd. Ik weet het niet.’

Sonia keek me aan met een strakke blik en knikte toen. ‘Je hebt tot het derde glas wijn gewacht voordat je het me vroeg, hè?’

‘Het tweede, dacht ik.’

‘Het derde, zeker weten,’ zei Sonia, waarna ze een slokje nam alsof ze het daarmee wilde bevestigen. ‘Een tegenargument zou zijn dat je me alleen in het koor hebt horen zingen.’

‘En op die karaokeavond afgelopen jaar.’

‘Heb ik toen gezongen?’

‘Een van de beste uitvoeringen van “I Will Survive” die ik ooit heb gehoord.’

‘Een argument vóór is dat er in het publiek niemand zal zijn die ik ken. Is het erg als je een figuur slaat tegenover mensen die je niet kent?’

‘Valt een boom in een bos wel echt om als niemand het ziet of hoort?’

ERNA

Ik haalde mijn mobiel uit mijn tas, zette hem aan en toetste de eerste drie cijfers van het nummer in. Maar toen bedacht ik me, ik zette hem uit en liet hem weer in mijn tas vallen alsof ik mijn vingers eraan had gebrand. Ik had weleens in de krant gelezen dat deskundigen niet alleen kunnen nagaan wie je hebt gebeld, maar ook waarvandaan je het gesprek hebt gevoerd. Zo worden wel vaker mensen betrap en alibi's doorgeprikt.

Ik kon de vaste telefoon niet gebruiken, en mijn mobiel even-

min. Even dacht ik erover het op te geven en maar het alarmnummer te bellen en huilend mijn verhaal te doen aan de onpersoonlijke stem aan de andere kant van de lijn. Er schoot van alles door mijn hoofd; ik probeerde de gedachten van elkaar te scheiden en een voor een te overdenken. Ik pakte de sleutels uit de schaal en controleerde of die van het appartement erbij zat. Toen schoof ik – weer met mijn mouw ertussen – de grendel van de deur en deed die open. Na nog een laatste blik op het lijk liep ik de overloop op en trok de deur achter me dicht. Er klonk een kwellende klik toen ik hem dichttrok. Stel dat iemand me zag? Ik wist dat het gezin er naast met vakantie was, want wij hadden hun planten water gegeven, of ik, liever gezegd. De jongeman die boven woonde was er wel, maar niet overdag en 's avonds doorgaans pas heel laat. En vandaag was het vrijdag, het begin van het weekend. Maar misschien was hij ziek en lag hij pal hierboven in bed. Of hij was net op weg naar huis; misschien sloeg hij precies op dit moment op Kentish Town Road de hoek om, het kronkelige laantje in, en had hij zijn hand al in zijn zak en tastte hij naar zijn sleutels. Dan zou ik hem tegenkomen als ik de voordeur opendeed. Ik kon geen vin verroeren. Gespannen bleef ik op de overloop staan luisteren of ik iets hoorde. Ik haalde diep adem en liep doelbewust naar de buitendeur; ik moest me inhouden om niet te gaan rennen.

Toen ik buiten op de onverlichte straat stond, was daar verder niemand. Ik zette het op een drafje en passeerde de garage aan de overkant, die al dicht was; alleen het bordje waarop vermeld werd dat ze er reparaties en apk's deden klapperde doelloos heen en weer in de wind. Ook voorbij de bocht in de weg was het nog stil en donker op straat, en toen ik op de doorgaande weg kwam, klonk daar ten slotte tot mijn opluchting het geraas van de voorbijdenderende auto's, vrachtwagens en motorfietsen. Op het trottoir mensen die ik niet kende, in hun eentje of lachend in groepjes, die langzaam liepen omdat het zomer was en de nachtlucht zacht en warm aanvoelde. Ik wist niet welke kant ik op moest om een telefooncel te vinden, want ik had er tot nu toe nooit een nodig gehad. Misschien waren ze inmiddels allemaal dichtgespijkerd en buiten werking en hingen de nutteloos geworden hoorns aan hun snoer te bungelen. Ik sloeg links af onder een spoorbrug

door en liep snel verder totdat ik ten slotte een rode telefooncel zag. Binnen hing een pislucht. Op het glas stonden graffiti, en op een eenzame sticker werden de diensten aanbevolen van Mischa, die gespecialiseerd was in massages. Ik had kleingeld nodig, en met mijn opgezette vingers tastte ik onhandig in mijn portemonnee. Ik toetste het nummer in. Als ze nou maar thuis is, als ze maar thuis is... Dat was ze.

‘Bonnie? Alles goed met je?’

‘Je moet me helpen. Nu meteen. Een verschrikkelijke klus.’

‘Vertel eens.’

Haar stemgeluid bracht me tot rust.

‘Dat kan ik niet, niet over de telefoon. Je moet komen.’

Ze stelde geen onnodige vragen en zei alleen maar: ‘Oké. Ben je thuis?’

Ik wilde zeggen dat ze naar Liza’s appartement moest komen, maar toen bedacht ik dat ze natuurlijk niet wist waar dat was. Ook realiseerde ik me al snel dat het beter was als ik er met haar heen ging in plaats van haar er in haar eentje naartoe te laten komen alsof er niets aan de hand was. We spraken dus af om elkaar bij de telefooncel te treffen. Ze zei dat ze meteen zou komen; het was niet ver.

Ik ging naast de telefooncel staan en keek strak voor me uit naar de mensen, de platanen, de oranje straatverlichting en de wazige, koolzwarte horizon. Alles zag er onwerkelijk uit, alsof ik naar een foto keek die niet helemaal scherp was. Ik zette mijn mobiel aan om te kijken hoe laat het was en zette hem toen weer uit. Ik liep heen en weer, niet meer dan tien passen de ene kant op en toen weer tien passen terug. Ik wilde haar niet mislopen, maar besepte wel dat ze er minstens tien minuten over zou doen, zelfs als ze meteen na het neerleggen van de telefoon het huis uit was gerend. Ik had al een aantal jaren niet meer gerookt, maar ging nu de 24 uurswinkel op de hoek in en kocht een pakje Silk Cut en een doosje lucifers. Ik stak er een op, inhaleerde diep, werd misselijk en duizelig en moest hard en langdurig hoesten. Maar ik had nu tenminste iets te doen tijdens het wachten.

Ik vroeg me af of ik er verkeerd aan had gedaan haar hulp in te roepen, om überhaupt hulp te vragen. Eigenlijk was dat de vraag

niet. Natuurlijk was dat verkeerd. Alles was verkeerd. Maar wat had ik voor alternatief? En aan wie anders kon ik het vragen? Wie anders kon ik in vertrouwen vragen wat ik moest doen? Ik rookte een tweede sigaret – deze keer ging het me makkelijker af – en drukte de peuk met de hak van mijn schoen onnodig hard en langdurig uit.

Eindelijk kwam ze aangelopen, in een grijs vest en met haar lange, zwarte haar opgestoken.

‘Godzijdank,’ zei ik.

Sonia pakte me bij mijn arm. ‘Je trilt helemaal. Wat is er gebeurd?’

‘Je moet meekomen.’

We spraken niet terwijl ik met haar het laantje weer in liep. Zij liep langzamer dan ik, en ik moest steeds stoppen en haar tot doorlopen manen. Ik verwachtte voortdurend iemand te zullen zien, hoewel het pand waarin Liza woonde aan een doodlopend deel van de straat lag, vlak voor een spoorlijn, waar bijna nooit mensen kwamen. Er hingen weleens groepjes tieners rond die iets van zins waren waarbij ze niet vanaf de doorgaande weg gezien wilden worden, maar nu was er niemand. Ik stak de sleutel in de buitendeur en opende die, maar toen we bij de deur van het appartement aankwamen, bleef ik staan.

‘Wat is er, Bonnie?’

‘Ik wist niet wie ik anders had moeten bellen,’ zei ik. ‘Doe alsjeblieft zo stil mogelijk.’

Ik deed de deur van het slot en opende hem, waarna Sonia en ik naar binnen gingen. Ik sloot de deur achter ons en schoof de grensdicht.

Sonia maakte geen enkel geluid. Ik hoorde haar niet eens ademen. Ze bleef midden in de kamer voor het lijk staan en keek ernaar. Haar armen hingen losjes langs haar zij, haar kin stak een beetje naar voren, haar benen stonden iets uit elkaar alsof ze bang was dat ze om zou vallen, en haar gezicht was uitdrukkeloos. Het was alsof iemand er met een natte doek alle sporen van gevoelens en gedachten af had gewist. Ook ik zei niets en verroerde me niet. Ik wachtte. Het enige wat ik hoorde was mijn eigen ademhaling.